

ที่ วธ ๐๓๐๔/๒๗๒๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่.....
รับที่(อีเมล) 5669
วันที่ 30 พ.ค. 2566 เวลา 8.30

กระทรวงวัฒนธรรม
๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
  ๒. หนังสือสรุปผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕)
  ๓. สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕)
  ๔. ภาพหรือกราฟิกเพื่อการสื่อสาร (Infographics) เรื่อง การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
  ๕. สรุปมติคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรมขอเสนอเรื่อง รายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ส่งเสริมให้นำศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย มาสร้างสรรคสังคมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ และมีคุณธรรม ผ่านกลไกประชารัฐของรัฐบาล โดยส่งเสริมให้องค์การทางศาสนามีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สร้างค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีแก่ประชาชน เพื่อก้าวสู่สังคมแห่งคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะส่งผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศชาติ และส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างในการส่งเสริมคุณธรรมในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ประกาศใช้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) เป็นแผนแม่บทระดับชาติ ให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของทุกหน่วยงาน โดยนำกลไกประชารัฐมาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เกิดการขยายเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมไปยังภาคส่วนต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างให้สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืน และคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้ขยายระยะเวลาบังคับใช้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา หลังจากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) ได้ประกาศใช้ กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมการศาสนา ในฐานะเลขานุการ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้รายงานผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบแล้ว จำนวน ๔ ครั้ง เริ่มตั้งแต่ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

- รายงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

- รายงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

- รายงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- รายงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) เป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สร้างค่านิยม และจิตสำนึกที่ดีแก่ประชาชน ส่งเสริมให้คนไทยดำเนินชีวิตตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยไปใช้ในการดำรงชีวิต มีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” และเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงให้หน่วยงานทุกภาคส่วน ร่วมขับเคลื่อนให้คุณธรรมเป็นคุณค่าหลักนำการพัฒนา พร้อมไปกับการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญกับการกำกับติดตามประเมินผลสำเร็จและผลกระทบของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามประเด็นยุทธศาสตร์และผลการส่งเสริมคุณธรรมในภาพรวม จึงเห็นควรนำเสนอผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี -

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ได้มอบหมายให้นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการแทนนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้มอบนโยบายให้ทุกภาคส่วนขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยกระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนา ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ และเป็นการกระตุ้นให้สังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญและร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมคุณธรรม คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้กำหนดลักษณะคุณธรรมเป้าหมายที่จะร่วมรณรงค์ส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยนำคุณธรรม ๔ ประการ ที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่คุณธรรมอื่น ๆ ได้อย่างครบถ้วน คือ พอเพียง วินัย สุจริต และจิตอาสาเป็นคุณธรรมเป้าหมายที่ปลูกฝังให้คนไทยตระหนักและประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ที่ผ่านมาการดำเนินงานขับเคลื่อนในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้รับความร่วมมือและการบูรณาการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดี สามารถสรุปภาพรวมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย สนับสนุน การส่งเสริมและพัฒนาชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ๙ ขั้นตอน เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา ใน ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับส่งเสริมคุณธรรม ระดับคุณธรรม และระดับ คุณธรรมต้นแบบ ด้วยการนำมิติทางวัฒนธรรมมาสร้างความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา บูรณาการทำงานกับ ทุกภาคส่วน ทุกพื้นที่ สร้างอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่น ๓ ประการ ได้แก่ คนในชุมชน/องค์กรปฏิบัติตาม หลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และดำรงรักษาไว้ ซึ่งวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม

โดยมีชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดที่ผ่านการประเมินใน ๓ ระดับทุกพื้นที่ของ ประเทศแล้ว รวมจำนวน ๓๙,๑๐๒ แห่ง ประกอบด้วย ชุมชน ๒๗,๓๖๖ แห่ง องค์กร ๑๐,๘๒๕ แห่ง อำเภอ ๘๓๕ แห่ง และจังหวัด ๗๖ แห่ง เพิ่มจากการดำเนินงานในปี ๒๕๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๔ นอกจากนี้ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องคัดเลือกชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัด ในระดับคุณธรรมต้นแบบ ที่มีผลสำเร็จการเปลี่ยนแปลงในเชิงพฤติกรรมของประชาชน จนเป็นที่ประจักษ์ เพื่อรับโล่รางวัลคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นจากนายกรัฐมนตรี จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ หอศิลป์แห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชน ๗๖ แห่ง องค์กร ๘๙ แห่ง อำเภอ ๗๔ แห่ง และจังหวัด ๔ แห่ง จำนวนรวม ๒๔๓ แห่ง ทำให้เกิดสังคมคุณธรรมที่เข้มแข็ง มีการสืบสาน ความเป็นไทย ด้วยการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ใน ๓ ด้าน ประกอบด้วย (๑) การนำหลักธรรมทางศาสนาไปสู่การปฏิบัติ (๒) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ และ (๓) การดำรงรักษาไว้ซึ่งวิถีวัฒนธรรมไทยไปสู่การปฏิบัติ

๔.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริม คุณธรรมให้เป็นเอกภาพ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้ขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) ให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมขับเคลื่อนใช้กลไกภาคีเครือข่ายในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมบูรณาการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริม คุณธรรม โดยมีคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง ระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร ตลอดจน หน่วยงานภาครัฐ องค์กรอิสระ และภาคเอกชน ร่วมขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยยึด ข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการ คือ ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทย ร่วมกับการนำคุณธรรม ๔ ประการ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา มาปรับใช้ กับบริบทและภารกิจของแต่ละหน่วยงาน โดยเกิดจากการริเริ่มในการรวมกลุ่มของผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กร และความร่วมมือของคนในชุมชน องค์กรนั้น ๆ ทำให้ประสบความสำเร็จทั้งด้านเชิงปริมาณและคุณภาพ มีการขยายจำนวนเครือข่าย “ส่งเสริมคุณธรรม” ทั้งประเทศ การมีส่วนร่วมในการบูรณาการความร่วมมือ ขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็น “สังคมคุณธรรม” ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน กล่าวคือ จากการดำเนินงาน ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมดังกล่าว ทำให้เกิดแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน จำนวน ๑๐๙ แห่ง และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน จำนวน ๑๐๙ แห่ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมกว่า ๒๐ ล้านคน และได้มีการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ๙ ตัวชี้วัด ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับส่งเสริมคุณธรรม ระดับคุณธรรม และระดับคุณธรรมต้นแบบ เกิดชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ใน ๓ ระดับ เพิ่มขึ้นทุกปี ปีละไม่น้อยกว่า ๓๐,๐๐๐ แห่ง

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีหน่วยงานทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือจนมีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นในทุกตัวชี้วัด ดังนี้

(๑) หน่วยงานที่ให้ความสำคัญและสนับสนุนให้มีการจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จำนวน ๑๓๐,๕๘๕ แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๖๓.๒๘ และมีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จำนวน ๑๘,๘๗๘ โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๙๗

(๒) บุคลากร...

(๒) บุคลากรและประชาชนทั่วไป ได้รับการอบรมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ประมาณ ๒๖ ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐๔.๒๓

(๓) หน่วยงานต่าง ๆ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จำนวน ๑๕๕,๓๐๘ แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐๖.๓๕

(๔) จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ประมาณ ๒๙ ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๕.๘๔

๔.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม หน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการขยายเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมไปยังภาคส่วนต่าง ๆ และมีการขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมในหลายมิติ เช่น การสำรวจสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทยด้วยเครื่องมือดัชนีชี้วัดคุณธรรมเชิงพฤติกรรมของสังคมไทย การพัฒนาดัชนีชี้วัดคุณธรรม และรายงานสถานการณ์คุณธรรม ช่วงอายุ ๑๓ - ๒๔ ปี การจัดทำหลักสูตรวิทยาการส่งเสริมคุณธรรมสำหรับกลไกคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ระดับกระทรวง

นอกจากนั้น ได้มีการจัดทำโครงการสำคัญสนับสนุนการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย ผ่านการขับเคลื่อนคุณธรรมเชิงพื้นที่ อาทิ โครงการส่งเสริมบุคคลและองค์กรต้นแบบด้านคุณธรรม การประกวดรางวัลคุณธรรมอวอร์ด (Moral Awards ๒๐๒๑) โครงการครอบครัวคุณธรรมพลังบวก และการศึกษาระบบ Social Credit System ที่ได้มีการทดลองปรับใช้กลไกเครดิตสังคม ในพื้นที่นำร่อง ๑๐ หมู่บ้าน/ชุมชน/องค์กร การจัดงานสมัชชาคุณธรรมระดับจังหวัด ภูมิภาค และสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ และตลาดนัดคุณธรรมระดับจังหวัด ๔ จังหวัด ใน ๔ ภูมิภาค รวมทั้งรวบรวมถอดบทเรียนองค์ความรู้กรณีศึกษาผลสำเร็จการขับเคลื่อนชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม มาพัฒนาระบบฐานข้อมูลเครือข่ายชุมชนท้องถิ่นคุณธรรมต้นแบบ เพื่อเผยแพร่ในรูปแบบดิจิทัลที่สามารถให้ประชาชนสืบค้นนำไปใช้ประโยชน์ได้ ด้วยการสร้างการรับรู้เรื่องคุณธรรมด้วยการออกแบบตราสัญลักษณ์คุณธรรม ๕ ประการ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และสร้างการมีส่วนร่วม การจัดประกวดคลิปวิดีโอและ Tiktok ภายใต้ประเด็นคุณธรรมสรรค์สร้างเพื่อสังคมไทย หัวข้อ “วินัย” เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ใช้การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ นับเป็นการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสื่อสารให้เข้าถึงประชาชนในทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง

๔.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการบูรณาการของหน่วยงานทุกภาคส่วน ด้วยมิติทางศาสนาและวัฒนธรรม ผ่านกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น

๔.๕ ผลสำเร็จจากการดำเนินงานแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนส่งเสริมคุณธรรมสู่ประชาชน จากการประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่าง ๆ มีผลที่ได้รับคือ

ระดับประชาชน ประชาชนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงามด้วยหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม จากพลังขับเคลื่อนของผู้นำชุมชนพลังบวร ในชุมชนสังคม และการสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างประชาชนกับท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานขับเคลื่อนและ

ส่งเสริมคุณธรรมมาจากภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ สร้างความตระหนักของการส่งเสริมคุณธรรม และผลที่จะได้รับจากโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมด้านต่างๆ ที่เป็นส่วนตน และส่วนรวมในชุมชนหรือสังคมที่ตนเองอยู่ กลไกการประสานภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรมร่วมกันของภาคประชาชน และระดับชุมชนมีลักษณะแนวราบ (Horizontal) ทำให้การประสานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับสังคม องค์กร ชุมชน หน่วยงาน เป็นสังคมคุณธรรม ที่ยึดมั่นในสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรและแบ่งปัน ด้วยความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งระดับกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ หน่วยงาน/องค์กร ชุมชนที่ร่วมกันขับเคลื่อนบูรณาการการทำงานร่วมกันตามพันธกิจและศักยภาพที่ตนถนัด ไม่ทับซ้อน โดยยึดข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการ คือ ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทย ร่วมกับการนำคุณธรรม ๔ ประการ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา มาปรับใช้กับบริบทและภารกิจของแต่ละหน่วยงาน กลไกการประสานภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรมร่วมกัน มีลักษณะแนวตั้งจากบนลงล่าง และจากล่างขึ้นบน ทำให้การประสานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ ใช้หลักการประเมินแบบ CIPP Model ผสมผสานกับ Utilization Model โดยดูที่ระบบการบริหารจัดการและประโยชน์ที่ชุมชนและสังคมจะได้รับเชิงประจักษ์ รวมทั้งสามารถนำระบบวงจรบริหารงาน คุณภาพ PDCA และ/หรือ POSDCoRB Model มาใช้ในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระดับชาติ คนไทยมีลักษณะนิสัยรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่เป็นทุนทางสังคมให้กับประเทศชาติ นอกจากนี้ยังมีความโอบอ้อมอารี มีจิตสาธารณะ เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ดังจะเห็นได้จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด คนไทย ไม่ทอดทิ้งกัน ดังนั้น ทุนทางสังคมนี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๔.๖ แนวทาง/ แผนการดำเนินการต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงานของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) และจะก้าวเข้าสู่แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นการต่อยอดหลักคิดการส่งเสริมคุณธรรมตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) คือการส่งเสริมให้คนไทยดำเนินชีวิตตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยไปใช้ในการดำรงชีวิต มีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” และเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงให้หน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนให้คุณธรรมเป็นคุณค่าหลักนำการพัฒนา พร้อมไปกับการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมการศาสนาจึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่อไป ดังนี้

๔.๖.๑ จัดประชุมสร้างการรับรู้การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั้ง ๔ ภาค โดยมีคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง ระดับจังหวัด และผู้แทนจากทุกภาคส่วนเข้าร่วมการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการขับเคลื่อนแผนฯ ของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่

๔.๖.๒ ทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ซึ่งคณะอนุกรรมการด้านการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ได้ปรับปรุงและกำหนดตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์การประเมินที่มีอยู่แล้วให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในปี ๒๕๖๖ สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งประเทศ

๔.๖.๓ ส่งเสริมและยกย่องบุคคลที่ทำความดี มีคุณธรรม สร้างประโยชน์ให้กับสังคม โดยสนับสนุนให้แต่ละจังหวัดประกาศยกย่อง “คนดีศรีจังหวัด” เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและความภาคภูมิใจแก่ผู้ได้รับ และเป็นแรงบันดาลใจให้เยาวชนและบุคคลทั่วไปประพฤติดี มีคุณธรรม สร้างสรรค์คุณประโยชน์ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น

๔.๖.๔ กำกับติดตาม และส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนด

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอเสนอรายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล คุณปลื้ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

กรมการศาสนา

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๓๗๓๓

โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๖๒๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@dra.mail.go.th

